

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. 1/2 an

9 cor. 1/4 4-50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane

1/2 an 12 cor. 1/4 an

6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:

odată 14 fil., a doua

oară 12 fil., a treia

oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia să se adreseze la: Redacțiunea și administrațiunea „Unirea” în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

O înaltă vizită.

Măne va sosi la Blaj, înapoiindu-se dela Sibiu, domnul ministru de culte și instrucție Dr. Jankovich Béla, pentru a cerceta pe I. P. S. Părintele Mitropolit și a trece în o scurtă revistă și institutele de învățământ din Blaj.

În clipa când scriem aceste rânduri, nu suntem pe deplin lămurii, dacă vizita domnului ministru este numai un act de politeță față de capii celor două biserici românești, ori ea are și un fond politic, în legătură cu știrile mai recente, ce s'au ventilat chiar în presa maghiară, — că adevărat d-sa ar veni din încredințarea prim-ministrului Tisza, pentru a se pune în înțelegere cu cei doi Arhieri ai bisericilor române, oferindu-le (în vederea unei apropieri româno-maghiare) privilegii: bisericești, școlare și culturale.

Nu ne vine să credem în posibilitatea din urmă, cu atât mai vârtos, că afaceri așa de importante nu se pot tranșa în douăsprezece ore, — interval ce-l va petrece dl ministru în Blaj — ales, că mai mult ca jumătate din acest timp, îl va petrece, urmărind mersul instrucției în institutele, ce le avem în centru.

Contemplăm deci vizita înaltului oaspe, ca un act de politeță față de Arhiepiscopul nostru și ca o îndatorire, ce o are un ministru al cultelor și instrucției, făcând însuș călătorii de studiu și cunoscând din propria-i experiență — și nu numai din rapoartele oficiale mai mult sau mai puțin exacte — mersul instrucției, mai ales în institutele așanumitelor «naționalități».

Sub acest raport, vizita domnului Ministru ne este bine venită.

Presa jidano-maghiară s'a năpustit cu atâta nemărginită furie asupra așezămintelor culturale din Blaj — cu o furie într'adevăr oarbă — încât opinia publică străină, până sus la cercurile oficiale, a rămas cu totul desorientată

asupra muncii culturale, ce se desfășoară aici, de șasăsprezece decenii, cu atâta sirguintă și atâtea greutate nenumărate.

Se va convinge dl Ministru, că institutele noastre de învățământ sunt la nivelul celorlalte instituțiuni din țară, că oamenii, cari stau în fruntea lor, își îndeplinesc slujba cu deplină competență și conștiințozitate.

E o muncă conștientă; un izvor de lumină, din care s'au adăpat zeci și zeci de mii de elevi, devenind, la timpul său, factori de civilizație ai neamului și ai patriei.

E o muncă ocrotită de biserică; această mamă bună a jertfit totul pentru creșterea generațiilor plâpânde; o muncă susținută din marimonia fericirilor Arhieri înaintași, cari și-au tras dela gură, asigurând tot mai mult temelia acestor școli aproape bicentenare.

E o muncă, ce a decurs totdeauna în cadrele culturii naționale, căci aceasta e temelia adevărată a oricărei culturi — și elevii, cari s'au împărțat de roadele ei au fost cetățenii tot așa de buni, precum erau creștini și români adevărați.

Nu se exclud aceste concepte, domnule Ministru, decât în creerul preocupat al patrioților de reclamă!

Noi, cari avem trecutul și convingerile noastre, nu vom face parte nici odată din acești din urmă!

Vom merge pe calea, ce ne-o dictează conștiința și istoria noastră și vom protesta decâte-ori statul — uitându-și de adevărata lui chemare — ne va pune bețe în roate și ne va stânga în munca noastră atât de folositoare patriei.

Venirea dlui ministru în Blaj ni-se pare de bun augur.

Va avea prilej de a se convinge singur, de munca, ce se cheltuiește aici pe altarul culturii și de a nu se lasă răpit — ca alți antecesori ai

dsale — de informațiile alarmante ale adevăraților agitatori.

În această nădejde, salutăm pe înaltul oaspe, în orașelul nostru, sediul celor mai vechi așezăminte culturale românești!

Episcopul Gherlei. Dl Teodor Mihali, prezidentul clubului parlamentar român, a trimis Gazetei în cauza „tradării” episcopului Hossu următoarea telegramă:

„Garantiez, că episcopul Hossu nu a intervenit la guvern pentru oprirea congresului învățătoresc. Rog cu insistență să rectificați”.

La aceasta mai adaugem noi, că privitor la oprirea congresului învățătoresc, fie de ajuns a constata faptul, că P. S. Sa Episcopul Vasile al Gherlei, a intrat în sanatoriu în ziua de 25 Iulie și a eșit de acolo în ziua de 3 Sept. În tot timpul acesta P. S. Sa s'a găsit în neputința fizică de a umbla prin ministerii și tocmai pe timpul, când era vorbă de ținerea congresului, starea sănătară a P. S. Sale era așa de critică, încât se putea gândi la orice mai mult, decât la înterveniri de acele, cu cari îl acuză Gazeta.

Și fiindcă Gazeta strânsă cu ușa ne cere din nou lămuriri, privitor la celelalte „crime” ale Psf. Sale, îi răspundem aci pe scurt:

Episcopul Vasile, a primit să fie și el cu ceilalți episcopi catolici din țară, unul dintre protectorii congresului catolic, — un lucru de curtuosie, pe care l-au făcut și ceilalți prelați uniți de altădată, fără ca cineva să-i fie luat la întrebare, ori să le fie excepționat acest demers. Și acest lucru așa de indiferent, un act de curată politeță, „Gazeta” îl prezintă în trei lungi articoli, ca Dumnezeu știe, ce crimă națională. Va se zică, de acum Arhieri vor să-i ceară incuviințarea „Gazetei” și în cele mai mici treburi și acte de curtuosie, pe cari episcopii le fac în urma poziției, ce cuprind.

Tot „Gazeta” îi cere Episcopului Gherlei din nou seamă, că a îndemnat pe teologii pestani din dieceza sa, să subscrie cunoscutul ordin al Superiorității, referitor la modificarea regulamentului intern seminarial.

Suntem în poziție a declara, că teologii de Gherla au scris pur și simplu o recunoștință, că li s'a publicat spre știre regulamentul modificat al Seminarului din Pesta, ca să se poată hotărî, că vor să întreprindă pe baza noului regulament în acel Seminar ori ba? Atâta! De sfătuire din partea Epi-

scopului, n'a putut fi vorbă, cu atât mai puțin, că Preasfinția Sa era, și a stat în sanatoriu din Pesta până la 3 Sept. 1913.

De altcun contra acestei dispoziții a regulamentului modificat Excelența Sa Mitropolitul a făcut reprezentare la Primat, ca la autoritatea superioară a seminarului central din Budapesta. Ce soarte a avut acest pas nu o știm? Când ni se va comunica ne vom pronunța și în merit.

Jidovescul „Est“ spune neadevăr. Până ce și-a făcut drum și în unele case românești ziarul „Est“ din Budapesta a fost democrat liberal și pe români i-a mai bătut și pe umeri. Acum calcă în urma celorlalte și vorbește în doi peri despre noi. Ba interviul acordat de ministrul României la Viena acestui ziar, s'a dovedit pur și simplu o minciună fantastică, care a fost desmintită în mod categoric de dl Mavrocordat. Imprejurarea aceasta ne îndeamnă, ca să luăm știrile acestui ziar de senzații de stradă, cari nu merită nici o atenție. Prin urmare și comentariile noastre la aceste pretinse declarații au devenit — spre marea noastră bucurie — superflue.

Reforma Curții cu jurați: Ministrul iustitiei Balogh a declarat, că are gata proiectul privitor la reforma Curții cu jurați. Proiectul are în vedere împrejurarea, că Curtea cu jurați în alcătuirea ei de păreri acuma n'a corespuns tuturor așteptărilor, ba unele paradoxe iuridice, au pus pe gânduri cercurile iuridice ungurești. Noua lege dispune, ca prezidentul tribunalului să fie totodată și al Curții cu jurați.

Demisia lui Conrad de Hötzen-dorf. Șeful statului maior al armatei austro-ungare Conrad de Hotzendorf a demisionat.

Demisia a făcut senzație uriașă. Cauzele se spun a fi unele neînțelegeri de ordin strategic, ce s'au ivit între șeful statului maior și moștenitorul trozului, comandantul suprem al armatei. Se crede însă, că alte ar fi cauzele adevărate și ar fi de natură politică.

Tipuri din țara lui Pap János. Primatle Ungariei Cernoch János, umblând în vizitație canonică printre conașionali săi slovaci, a fost primit la Nagytapolcsány de o damă cu buchet de flori și salutat în limba lui maternă. D. Primatle a fost așa se vede neplăcut atins de orația rostită în limba părinților săi, căci s'a întors cătră protopretorele, care era în suita lui și a zis tare: — Nici nu știam, că în Nagytapolcsány damele vorbesc și slovacește. —

Credem, că fisolgăbirăul va fi fost mulțămît cu aceasta declarație a Eminenței Sale, care varsă deplină lumină asupra unei ciudate situații. E trist lucru de bună seamă, că și ca primatle al Ungariei să ai lipsă de atestatul de conduită patriotică al fibirăului.

Pentru Gazeta Transilvaniei. La încheierea foii am primit nrul mai proaspăt din Gazeta dela Brașov, în care, spre marea noastră uimire, răspunsul nostru la **t r a d a r e a** Episcopului Vasile Hossu se tratează în doi articoli chilometrici. Știi că-i nostim? După telegrama dlui prezident al clubului parlamentar român Teodor Mihali, după desmintirea aceea categorică și bărbătească, după revolta ori căruia om de bine, asupra procedurii de cea mai reacredință a Gazetei, gândeam, că Gazeta va încasa acest blamagiu fără păreche și va lăsa să se treacă pe neobservate asupra lui la ordinea zilei. În schimb ce vedem? În nrul mai proaspăt îndrăznește a ne cere *nouă* seamă de „cutezanța“,

cu care i-am inferat procedaul. Apoi dlor, luați seamă, că pe noi nu ne induceți în eroare nici chiar prin confesii de cea mai patetică specie. Noi întotdeauna vă vom cere *dovezi, de câte ori veți îndrăzni a numi vre-un episcop de al nostru trădător ori Mangra.*

Încă ceva: „Gazeta“ spune: „Informația o avem dela un bărbat, în al cărui caracter și cinste nici „Unirea“ nu poate dubita, *cu atât mai vârtos, că îl cunoaște foarte bine.*

Cine e acest domn, căci noi *nu-l cunoaștem! Ori cine ar fi însă acest bărbat de caracter și cinste, e dator să dovedească o acuză atât de gravă, iar în caz contrar, „Gazeta“ trebuie să-l dea cu numele.*

Altcum — cu toată părerea noastră de rău — nu putem afla un alt termin, pentru un procedeu atât de nedemn.

Correspondențe.

Sfințirea bisericii din Păucea.

Valea Târnavei-mici, 22 Sept. 1913

Mult On. D-le Redactor!

Duminecă în 8/21 Sept. c. Nașterea Prea Curatei Vergura Maria — s'a celebrat actul sfințirii noii biserici gr.-cat. din comuna Păucea — tract. protop. Dicio-Sân-Mărtin.

Actul sfințirii la săvârșit scrisul Esc. Sale Metrop. Prea On. George Bărbat protopopul Blajului însoțit de M. On. Laurențiu Pascu protopopul Diciosânmartinului cu aproape întreaga preoțime a acestui tract. O mulțime de oaspeți, inteligenți români și străini au luat parte la acest act măreț și

FOIȚA.

Çeasuri de seara.

Căile fericirii.

I. Agărbiceanu.

VI.

(Continuare)

Fericiți cei curați cu inima, cari din anii fragezi ai tinereții au fost dușmani ai desfrăului. Fericiți pentru că în ei rade viața, sănătatea, setea de muncă, dorința de-a face bine. Fericiți pentru că viermele n'a avut din ce trăi în inima lor.

Fericiți cei cari devin curați cu inima, cei cari din prieteni ai desfrăului i-au devenit dușmani, fericiți pentru că au scos dintre ruini floarea albă a vieții, pentru că și-au redobândit sănătatea și pot rade și ei... Însă, totuși, mai puțin fericiți decât cei dintâiu. Ca o umbră rece îi va urmări pretotindenea trecutul cel urât.

Fericiți tinerii cari au o inimă curată, și fericiți părinții cari veghează neadormiți ca fii lor să-și păstreze curăția tinerețelor.

Desfrăul pleacă din trup și se varsă iarăși asupra trupului. Voinței noastre îi stă în putere să oprească ridicarea bălau-

rului cu multe capete, să-i răteze capetele până încă nu devin monstruoase, până e numai gând, numai dorință. Capetele vor crește din nou, ori de câte ori le vom răteza. Dar asta să nu ne înspăimânte. Să nu ne înspăimânte?

E ușor de zis, dar nu de executat.

Voința noastră singură nu va putea lupta singură împotriva acelu balaur cu multe capete. Totuși nu trebuie să ne înspăimântăm, ci să ne rugăm cu prorocul David: „Inimă curată zidește întru mine Dumnezeuule, înțește în adâncul ființii mele un spirit tare“.

Inimă într'adevăr curată numai Dumnezeu poate crea, Lui trebuie să-i cerem. Voința noastră, întărită de grație, de „spiritul cel tare“ va putea lupta cu frumoase rezultate împotriva răului din noi.

Deci fericiți cei ce, ca David, îl roagă pe Dumnezeu să le dea o inimă curată. Fericiți tinerii cari au aceasta cerere în rugăciunile lor zilnice, fericiți părinții cari se roagă pentru curăția inimii copiilor lor.

Se înțelege, curați cu inima, nu vor fi numai dușmanii desfrăului, ci dușmanii tuturor relelor cari nasc dintr'o simțire lacomă, nestăpănită.

Curat cu inima, curat cu simțirea cea sufletească vor fi cei călăuziți de un spirit tare, care la toate svâcnirile rele ale sufletului nostru, vor putea strânge cu dibăcie

frânele și nu va lăsa să se abată sufletul pe cărările păcatului.

Intr'adevăr curați cu inima se pot numi numai cei drepti, cei lipsiți de păcate. Gândul, vorba, fapta păcătoasă e tina care strică curăția sufletului omenesc. Precum virtutea e apa limpede în care se curăță inima noastră, care pătrunde inima noastră cu eterul curăției, astfel păcatul, de ori ce fel, e apa mocirloasă care ne turbură ori chiar ne înneacă frumseța cea dintâi.

În acest înțeles fericirea a șasea e larg cuprinzătoare și-i visează pe toți ce-i ce-a în luptă cu păcatul.

Celor curați cu inima Mântuitorul, dintre fericirile vieții vecinice, le promite pe cea mai mare: Vor vedea pe Dumnezeu... „Fericiți sunt cei curați cu inima că aceia vor vedea pe Dumnezeu“.

Vor începe încă în viața aceasta să se apropie de Dumnezeu, să-l vadă, cunoșcându-L mai cu ușurință decât alții, și iubindu-L mai mult. Îl vor cunoaște mai ușor, deoparte pentru că inteligența celor curați cu inima e mai ageră, și se poate ridica în regiuni nebănuite de cei necurați pe cari îi trage la pământ povora tinei; de altă parte îl vor cunoaște mai ușor fiindcă le va veni mai des și mai bogat darul stăutului Spirit, grația dumnezească, cu virtutea credinței prin care sufletul se ridică în înălțimi nebănuite de mintea omenească. Dar știm că Spiritul sfânt se închipue printru

sublim. Intre străini remare prezența Magnif. Sale baron Apor din Abuș, Földvári Ödön din Ganfaláu, notarul cercual din Ganfaláu, Dr. Radeș, Dr. Caluțiu, Dr. Boila, Dr. Cismaș, avocați și Victor G. Maior director de bancă din Dicioșân-mărtin, etc... Un timp foarte frumos a făcut ca țărâniea diu jur să ia parte în număr conzidevabil — din Lăscud cu praporii în frunte cu preotul Iuliu Laslo și Valeriu Platon, au participat o mulțime de țărani străini.

La gara Dicioșân-mărtin delegatul Metropolitan și oaspeții au fost întâmpinați de un banderiu de călăreți. În comuna Cuștelnic a primit pe oaspeți cu trasul clopotelor. Și în mijlocul comunei arc de triumf primi pe delegați unde preotul comunei Ioan Pop salută cordial pe delegați. În comuna Păucea tot poporul în haine de sărbătoare aștepta sosirea oaspeților mult doriți. La poarta împodobită cu flori și cu verdeață a întâmpinat pe oaspeți Spectabilul Dr. V. Hâncu, medic arhidiecezan — fiul acestei comune cu o vorbire foarte frumoasă și în-suflețită, la care a răspuns delegatul P. On. George Bărbat în celea mai călduroase cuvinte. Au pontificat în noua biserică delegatul încunjurat de 12 preoți concelebranți. Biserica îndesată de public și înfrumusețată foarte cu flori și verdețuri. Frumoasele picturi au fost săvârșite de tinărul și mult promițătorul pictor Ionaș.

S'a săvârșit sfințirea apei la finea căreia s'au botezat toți cei prezenți cari au încunjurat sfânta biserică de 3 ori cetindu-se s. evanghelii. La finea serviciului divin delegatul P. On George Bărbat a rostit o predică foarte frumoasă „Despre s. biserică, casa lui Dzeu“ și despre datorințele creștinilor față de Dumnezeu. Poporul prezent ascultă cu mare încordare aceasta predică plină de învățătură folositoare. Nu

pot să trec cu vederea cântările bisericesti executate de dl Ioan Moldovan funcționar conzistorial — așa de lin și frumos intonate în cât au cucerit cu desăvârșire inimile ascultătorilor.

La banchetul dat cu aceasta ocaziune sau rostit toasturi: Deleg. George Bărbat pentru Escel. Sa Mitrop. Mihályi, Laurențiu Pascu pentru delegatul Esc. Sale, preotul Dascăl pentru protopopul Laurențiu Pascu, Dr. Romul Boilă adv. în Dicioșân-mărtin pentru poporul și preotul din comuna Păucea precum și pentru Spect. Domn Dr. Vasile Hâncu medic arhidiecezan, carele fiind fiul acestei comune nu numai a condus și în-suflețit poporul acestei comune cu toate ocaziunile întru edificarea acestui s. locaș ci a premers cu exemplu bun dându-le și în-sămnate ajutoare de bani și mijlocindu-le colecte atât aici la noi și în străinătate. Cei prezenți i-au răspuns cu un puternic: „Să trăiască la mulți ani“.

Un vecin.

Din dieceza Gherlei.

Exerciții spirituale și misiuni sacre.

Zilele de 17, și 18 Sept. a. c. au fost zile de adevărată reculegere, înălțare sufletească și în-sămnare de propusuri salutare, atât pentru preoțimea din tractele protopopești: Bistriță, Budac, Betlean și Ciceu-Cristur, aparținătoare diecezei gr. cat. de Gherla, cât și pentru poporul creștin gr. cat. din orașul Bistriță.

Reverendissimul Domn Dr. Octavian Domide, președintele Reuniunii pentru ținerea exercițiilor spirituale și de misiuni sfinte populare, în înțelegere cu M. On. D. protopop al Bistriței George Stanciu, convocând preoțimea tractelor sus amintite, în aceste zile, a aranjat o serie de exerciții spirituale,

porumb, paserea care e simbolul curăției. El nu se va pogori, nu se va așeza cu darurile sale într-o inimă necurată.

Cei curați cu inima vor iubi în măsură mai mare pe Dumnezeu, pentru că ei nu vor întâmpina atâtea stavili în drumul acestei dragoste precum întâmpină cei necurați, îl vor iubi mai mult pentru că însuși inima lor va dori-o aceasta, îi va trage spre ea.

Fericiți cei curați cu inima pentru că ei vor fi cei ce își câștigă haină curată, haină nouă de nuntă, și astfel nu vor fi scoși din chilia de nuntă a stăpânului, după cum a fost seos invitați la nunta de care pomenește Evanghelia, și care a voit să între fără haină de nuntă, cu una murdară, necurată.

Fericiți, pentru că vor începe să-l vadă pe Dumnezeu încă în viața aceasta, dar fericiți mai ales că-L vor vedea în cealaltă. Nu se vor sătura numai, nu se vor mângâia numai, nu vor câștiga numai împărăția cea de veci, ci-L vor câștiga pe însuși Dumnezeu, îl vor vedea, vor intra „întru bucuria Stăpânului său“.

În Apocalips s. Ioan Evangelistul ne spune că, în viața de veci pe Mântuitorul îl vor însoți pretutindenea „ceata celor verguri“, ceata acelor cari duc până la eroism curăția trupezască, curăția simțirii trupezști. Ei vor fi cei mai preferiți în viața viitoare, ei vor fi aproape de Dumnezeu.

În casa unui domn mare, în palatul unui împărat va putea intra, va fi suferit unul care merge cu haină murdară? Nu, pentru că prin neglijența lui el arată că nu stimează, că puțin îi pasă de împăratul, că nu-l iubește. Tot din acest motiv, c'o inimă necurată, vom fi oprîți de-a intra în fericirea cea de veci.

Curăția trupezască e numai haina de apărare a curăției cei din lăuntru, a celei sufletești. De sigur că ceata celor verguri vor fi mereu în preajma melului numai din motivul că, la adăpostul curăției celei trupezști și-au mărit în proporții neobicinuite curăția sufletelor lor.

Pe lângă aceasta fericire ce ne-o aduce curăția sufletelor noastre, cu ce se poate lăuda desfrânarea și păcatul cari ne fac inima necurată? Din ele nu poate isvorî decât miasmă rea, infectarea altora, putrezimea și moartea. Nu vor putea vedea nici frumsețea lumii acesteia, dar încă a celeilalte cu cea mai înaltă a ei frumseță, cu însuși Dumnezeu!

Cugetări.

A ști să suferi e semnul iubirii. A suferi pentru Hristos, înseamnă a te numi erou, căci de multe ori te ajunge disprețul și batjocura lumii.

după un program bine precizat; cari au fost ascultate atât din partea preoților, cât și a mirenilor — bărbați și femei, cu cea mai mare atențiune și evlavie.

Miercuri dimineața ziua 17 l. c. la 8 ore Rev. Dn Dr. Oct. Domide, — fiind adunat clerul în Biserica gr. cat. din Bistriță în număr de 46 inși și popor, timp de o oră ne învață cum trebuie să meditam și ce propusuri avem să ne facem, petrecând în singurătatea și liniștea acestui lăcaș sfânt, în care ne-am retras a petrece și odihni împreună cu Domnul Isus.

La ora 9 s'a început oficierea sfintei Liturghii.

Dela orele 10 $\frac{1}{2}$ —11 $\frac{1}{2}$, preoții, în silențiu au meditat asupra obligațiilor preoțești, examinându-și conștiința și reflectând asupra celor auzite în meditațiune.

Dela ora 12 $\frac{1}{2}$ —12 sau cetit celea mai alese părți din Epistolele S. Ap. Pavel către iubiții săi fii și învățăcei Timotei și Tit, în cari să înșiră calitățile și virtuțile, cari au să fie caracteristice unui bun preot și păstor sufletec.

După prânz dela orele 2 $\frac{1}{2}$ —3 s'a cetit Paraclisul Preacuratei, după care, îndată iar să urcă — acum pe amvon ca să fie mai bine auzit, Rev. Domide și ține meditațiunea despre vecinicie:

„Cel ce va să vie după mine să se lapede de sine, și să-și ia crucea sa și să vie după mine“. Marc. c. VIII. v. 34.

La 4 ore Inseratul. După aceste ca și înainte de ameazi, meditațiune. La orele 6 Dupăcinarul mic și examinarea conștiinței.

*

Nu mai puțin instructive și recreatoare au fost cele auzite și meditate în ziua a doua.

Încă des de dimineață pe la orele 6 a. m. preoțimea s'a prezentat în biserică, unde patru preoți mai bătrâni, anume designați din partea Revered. Domn, au ascultat mărturisirile.

Punct la 8 ore zelosul Apostol urcă iar pe amvon pentru a edifica preoțimea și poporul pentru a treia meditațiune: „Tot arhierul luându-se dintre oameni se rânduește pentru oameni în cele ce sunt către Dumnezeu“ (Hebr. CV. v. 1).

„Voi, Fraților iubiți, sunteți luați dintre oameni și puși pentru oameni în cele ce sunt către Dumnezeu. Dumnezeu este pentru voi, voi pentru oameni în cele ce sunt către Dumnezeu, și oamenii pentru Dumnezeu“. Mare este această deregătorie și chemare a voastră, și ca să o puteți împlini cu toată acuratețea, luați de prototip pe Marele Arhieru Dl nostru, care dela ieslea în care s'a născut, până la mormântul, în care s'a pus, totdeauna cu resignațiune a îndurat orice numai ca pe oameni să-i poată aduce la Dumnezeu“.

La 9 ore s'a început liturgia solemnă, la finea căreia s'au cuminecat toți preoții și mireni.

La 2 ore după prânz adunându-se în biserică preoții și mult popor, după cetirea Paraclisului Preacuratei, Rev. Domn urcând amvonul începu a patra meditațiune.

După sfârșitul sfintelor exerciții, ne-am depărtat unul fiecare la ale sale.

Tuturor confrăților adunați, cele auzite și meditate în aceste două zile le-a servit o adâncă mângâiere și un sentiment de nobilă mulțumită către Domnul și Răscumpărătorul

nostru Isus Hristos și cătră marele și bunul nostru Părinte și Episcop Vasile, Carele luând de-a Dreapta Sa pe cel mai deștept, zelos și btând Serv al Său, cu atar ocaziuni îl substituiește cu toată vrednicia.

Gavril Marțianu,
paroh gr.-cat.

Serbările iubilarie ale gimnaziului din Năsăud.

Gimnaziul din Năsăud în ziua de 4 Octomvrie n. a. c. implinește 50 de ani de existență. Faptul acesta este cunoscut în cercurile largi ale foștilor elevi ai acestui gimnaziu, în pătura intelectualilor noștri și s'a remarcat în timpul din urmă și pe cale ziaristică.

Considerând rolul și însemnătatea acestui institut românesc, care a luminat un colț de țară timp de o jumătate de secol, cei chemați ar avea datoria, să aranjeze cu această ocazie o serbare jubilară deamă de rolul și însemnătatea acestui institut în istoria noastră culturală.

Imprejurările grele, în cari trăim însă și mai ales criza economică din acest an au determinat pe factorii competenți, să hotărască, ca ziua de 4 Oct. n. a. c. să fie serbată cași în anii trecuți nu în formă de jubileu, ci ca o zi aniversară, ca a 50-a zi aniversară dela deschiderea gimnaziului deodată cu sărbătorirea onomasticeii Majestății Sale, a Regelui, iar pentru eternizarea acestui moment să întemeieze din ofrandele foștilor elevi și a tuturor acelor bărbați, cărora le zace la inimă prosperarea acestui institut, un fond iubilar în scopul de ajutorare a gimnaziului.

Avizăm deci despre aceasta hotărîre pe toți aceia, ce se interesează de acest institut și de sărbătoarea lui culturală.

Programul festivității.

1. Vineri în 3 Octomvrie st. n. la 6 ore seara, serenadă înaintea gimnaziului și a edificiului administrației fondurilor.

2. Sâmbătă în 4 Octomvrie st. n. la 8 ore a. m. Liturghie solemnă în biserica gr.-cat. și parastas pentru sufletele fondatorilor și profesorilor morți; apoi ședință festivă în aula gimnazială.

Seara precis la 7¹/₂ ore serată declamatorică muzicală în aula gimnazială, apoi joc în sala de gimnastică. Prețul intrării la serată: de persoană 1 cor. 60 fil. Venitul este destinat dentru fondul „Mesei studenților” dela gimnaziu. Suprasolvirile se vor chita în „Raportul” gimnazial.

Programul seratei.

1. a) „Oda gimnaziului”, b) „Imn poporal”, de Ios. Haydn, coruri mixte.
2. „In spital”, de G. Coșbuc, declamată de Ioan Bârsan, elev în cl. a VIII-a.
3. „Imn ocazional”, de A. Podoleanu, cor mixt.
4. Uvertura operei „Lucrezia Borgia”, de G. Donizetti, solo de flaut (Artene Istrate, elev în cl. a VI-a) cu acompaniare de pian.
5. „El-Zorab”, de G. Coșbuc, declamată de Ilie Orăștean, elev în clasa a VIII-a.
6. „Noaptea” melodie franceză pentru cor bărbătesc.
7. Uvertura operei „Zampa” de F.

Herole, solo de violină (Ioan Șerban, elev în cl. a VII-a) cu acompaniare de pian.

8. „Cântec barbar”, de G. Coșbuc, declamare de Dumitru Nacu, elev în cl. a VIII-a.

9. „Pe apă”, de F. Mendelssohn, cor bărbătesc.

10. „Cassierul”, comedie în 1 act de A. Gill și G. Richard localizată de Th. Alexi, predată de Vasile Oșan și Ioan Bârsan, elevi în cl. a VIII-a.

Dare de seamă.

Înainte cu 4 ani au murit neuitați profesori ai gimnaziului nostru, **Nicolae Popescu** și **Ioan Germanu**, cel dintâi în Maiu iar al doilea în Iulie 1909. Ambi au fost așezați spre vecinica odihna în cimitierul comun al Blajului, unul lângă altul.

Ca să nu le rămâie mormintele uitate încă atunci am pornit printre foștii lor elevi — de cari mă țin și eu — o listă de contribuire, spre ale ridica la morminte două cruci, vrednice de memoria lor.

Lista a fost primită cu căldură și toți cari au aflat despre ea, s'au grăbit, ca să-și implinească datoria pioasă față de bunii lor profesorii și să-și exprime sentimentele lor de recunoștință. Ca o dovadă a acestora, las să urmeză aici epistola dlui **Ioan Bianu** profesor de universitate în București și membru onorar al Academiei Române:

„București 6 Oct. 1909. Stimate domnule Profesor și Coleg. Văd din ziare, că ați avut buna idee de a deschide listă de subscriere între foștii elevi și prietini ai repositului **Nicolae Popescu**, spre a se ridica o cuviincioasă peatră pe mormântul lui. Mi-a fost și mie repositul iubit profesor, iubitor binefăcător în copilăria săracă, dar curată și sănătoasă pentru suflet și trup, pe care am trăit-o în Blaj; apoi mi-a rămas bun și afectuos prietin. Mă rog să mă asociați și pe mine la aceea subscriere cu ulăturatele 20 coroane (douăzeci). V'aș fi foarte recunoscător dacă m'ați ține în curent cu mersul acestui lucru de pietate, la care ași contribui și mai mult dacă va fi trebuință”...

Alții și-au arătat recunoștința prin câteva cuvinte pe cuponul asigurațiilor de bani: „Pentru monumentul fostului profesor **Ioan Germanu**, trimit cu drag obolul meu”, **Dr. Elie Dăianu** protopop, Cluj. — „Trimit pentru monumentul neuitatului meu profesor **Nicolae Popescu**, care a fost nobil la sentiment, pedant, sever, dar întotdeauna just și uman. Fie-i memoria în veci binecuvântată”, **Dr. V. Colceriu** medic Rodna-veche. Așa și alții.

Colecta începută în 1909 am continuat-o în acest an, după-ce am târguit din Sibiiu pietrele, două cruci de marmoră, una ca alta.

Crucile cumpărate au sosit și au fost așezate, la morminte în 21 August 1913. Inscripțiile sunt:

Profesorului
Nicolae Popescu
1843—1909.
Elevii recunoscători.

Profesorului
Ioan Germanu
1841—1909.
Elevii recunoscători.

Foștii elevi cari au contribuit pentru crucea profesorului **Nicolae Popescu**:

Ilie Câmpean, protopop	Giurgiu	2—	
Dr. Vasile Suci, canonic metrop.	Blaj	3—	
Dr. Isidor Marcu, canonic metrop.	Blaj	3—	
Ștefan Roșian, profesor	Blaj	2—	
Dr. Victor Macaveiu, profesor	Blaj	2—	
Aurel C. Domșa, cont. la adm. centr.	Blaj	2—	
Gizela Vilt, învățătoare	Cluj	1—	
Jacob Popa, vicar foraneu	Făgăraș	1—	
Iuniu Brut Micu, protopop	coarzi	Blaj	1—
Alexiu Pop, oficial la adm. centr.	Blaj	1—	
Nicolae Aron, protopop	Teaca	1—	
Inocențiu Borza, preot	Văhîd	—50	
Ștefan Pop, canonic metrop.	Blaj	1—	
Georgiu Bârbat, protopop	Blaj	2—	
George Vintilă, forestier	p. Blaj	4—	
Ioan Hossu, protopop	Milaș	3—	
Dr. Toma Cornea adv.	Sigișoara	2—	
Moise Bramboiu, protopop	Tohan	2—	
Dr. Iustin Pop, adv.	Deva	3—	
Dr. Ioan Vescan, adv.	Teaca	3—	
Ștefan Lita, preot	Lunea	2—	
Izidor Rus, preot	Broșteni	1—	
Dr. Vasile Bianu, medic	Buzău	20—	
Dr. Victor Colceriu, medic	Rodna-veche	2—	
Dr. Lazar Popovici, medic	Viena	5—	
Dr. Eman. Doctor, medic	Viena	10—	
Dr. Iosif Turcu, medic	Viena	5—	
Dr. V. Cuparescu, medic	Viena	5—	
Dr. Iuliu Florian, preot militar	Cluj	5—	
Ioan Boeriu, preot	Lechința	5—	
Ioan Bianu, prof. de univ.	București	20—	
Dr. Eugen Solomoa, medic	Blaj	2—	
Emil Vlassa, proprietar	Sâncel	2—	

(Va urma)

Dr. Ambroziu Cheșianu,
director gimnazial.

Diverse.

Directorul Șulutan. Azi s'au întrunit aci membrii directorului fundațiunii arhierului de fericită amintire „**Alexandru Șterca Șulut**”. La liturghia comemorativă împreună cu părastas, celebrată la orele 7 dim. în biserica parohială a Blajului, în cimitierul căreia sunt îngropate rămășițele pământești ale nemuritorului arhierou **Alexandru**, au luat parte Excelența Sa I. P. S. **Metropolit Victor** în fruntea **Veneratului Capitul Metropolitan**, precum și ilustrii membrii laici ai directorului fundațiunii șulutane: **Alexandru Onaciu**, jude de curie în Buda-pesta, **George Pop** director de finanțe i. r., **Ioan Mihălțan** general auditor i. r., **Dr. Ioan Pop de Hidiș** medic militar i. r., **Dr. Teodor Mihali** deputat dietal Dej, **Iuliu Bardoși** inspect. școl. i. r., **Vasilii Hârșan** avocat în Sibiiu și **Dr. Iuliu Maniu** adv. arhid. Blaj.

A făcut bună impresie prezența la s. liturghie a elevilor preparandiali interniști, cari cu 1 Septemvrie au fost așezați în casele fondului șulutan din piața mare, sub conducerea directorului preparandial **Ioan F. Negruș**, cari au acompaniat în mod frumos cântările dela s. liturghie.

Excursiune școlară. Vinerea trecută 64 elevi din cl. III și IV gimnazială au fost la Alba-Iulia sub conducerea alor doi profesori. Au vizitat cetatea, catedrala, biblioteca și renumitul muzeu arheologic și de naturale, „mănăstirea” românească și mormântul episcopului **Atanasie Anghel**. Imbogațiți cu frumoase cunoștințe seara excursiunii noștri s'au reîntors la Blaj. (ab.)

Intru amintirea lui Vlaicu. Societatea muzicală românească din Turnu-Severinu a celebrat în 8 Septembrie crt. ora 10^{1/2} dim., în Biserica Catedrală „Grecescu“ un parastas pentru odihna sufletului aceluia ce fu *Aurel Vlaicu*.

„Femei bărbați, tineri și bătrâni, voi ostași — mândria țării, — în mijlocul căroră el a trăit atâtea clipe înălțătoare, veniți toți, ca din mii de suflete și din mii de buze să se rostască și în fața sf. altar, ultimul salut ce-i putem aduce: Dumnezeu să-l ierte“, să zice în apelul lansat diu această ocazie. 7 Septembrie 1913. Președinte. I. St. Paulian. Secretar, I. S. Mihail.

*

Duminecă în 21 Sept. st. n. s'a celebrat, în biserica gr.-cat. de aici, un parastas pentru odihna sufletului, răposatului marelui nostru martir Vlaicu. Răspunsurile au fost executate de corul din loc. La sfârșitul parastasului părintele protopop George Muntean, prin o vorbire însuflețită, a arătat celor prezenți, cât de mult pierde neamul românesc prin moartea Șoimului neîntrecut, care ne-a ridicat vaza înaintea întregii lumi. Bănat Comloș la 25 Sept. 1913.

Societatea de lectură a stud. din Blaj în ședința din 20 l. c. sub conducerea D-ului prof. Gavril Precup, s'a constituit în modul următor:

Prezident: G. Victor Marian cl. VIII, secretar George Fodorean cl. VIII, bibliotecar: Tr. Ștefan Pop cl. VIII, notar: Aurel Radu cl. VII, vicebibliotecar: Iov Roman cl. VII, cassar: Aurel Liulea cl. VII, controlor: Tertulian Langa cl. VIII.

Membrii în secția cenzurătoare: Alexandru Didu Dopp, Leon Sântoma, și George Pora cl. VIII; apoi Toma Breaz, Ioan Lupan și Zaharie Seicean din cl. VII.

La fondul casei împreună cu hală de vânzare administrat de „societatea meserieșilor români din Blaj“ au intrat următoarele contribuții benevole: dr. Ioan Bălan, preot unit București 5 cor., Iuliu Suci, preot Abrud 4 cor., dr. Laurențiu Pop, adv. Abrud, Simion Moldovan, viceprotopop Noul-săsesc, dr. Ioan Rațiu, Valer Suci, profesori în Blaj cu prilejul hirotonirii întru preoți, Petru Agrișan, preot Boci, Vasile Hopârtean, preot câte 2 cor. N. Florian, protop. Racovița, Pop David, preot Scorei, Emil Pop, preot Tușin, Alexandru Bugnor, preot Noul-român, I. Meseșan, preot Lăpuș, N. Chibuletean, preot Cosma, Mărieșan Mihail, preot Bea, Valer Sassebeși, notar Persani, Matei Folea, notar Mândra, Dămian Pop, preot Bichigiu, Petru Ciortea, preot Găbud, Teodor Dumitru, preot Runc, dr. Victor Onișor, adv. Bistrița, candidații de preoți: Teodor Bunea, Ioan Pop, Simion Nicoră și Cerghizan — cu prilejul sfințirii întru preoți, toți câte 1 cor.

Pentru contribuții mulțamește G. Precup prezident.

Reuniunea Femeilor române gr.-cat. din Blaj aranjează în 4 Oct. n. 1913 producțiune teatrală, în sala de gimnastică a gimnaziului. Se vor juca piezele: 1. „Jurământul“, de Z. Bărsan și 2. „Dela nord la sud“. Inceputul la 8 ore seara.

Loc. I.: 2 cor.; loc II.: 160 cor.; loc III.: 120 cor.; loc de stat: 080 cor.; pentru studenți 050 cor.

Îmbunătățirea situației preoților militari din Ungaria. Organul oficial al preoților militari din monarhie „Pastoralblatt“ comunică preoțimei castrenze schimbările importante ce s'au făcut în privința îmbunătățirii situației preoților militari. Prin ridicarea contingentului de recruți a trebuit se fie ridicat și numărul preoților militari; spre care scop vicarul apostolic castrenz episcopul *Bjelth* a înaintat un proiect de reorganizarea preoțimei castrenze Majestății Sale. Proiectul a fost acceptat, și prin un rescript al Maiestății Sale preoțimei militare i-s'a dat o organizare de tot nouă. Prin noul proiect de organizare s'au deschis anumite prospecte de înaintare cari până acum au fost foarte restrinse.

Numărul preoților catolici s'a înmulțit ridicându-se dela 151 la 159. După religione numărul preoților militari se prezintă astfel: rom. cat.: 144; gr.-cat.: 15; gr.-or.: 14, ev.: 11; ev. ref.: 1; moham.: 5; total 190.

Convocare. P. T. membrii ai „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ din despărțământul Reghin (XXVI), precum și toți sprijinatorii culturii române sunt invitați a participa la adunarea cercuală care se va ține în Reghinul-săsesc (Szászrégen) la 9 Octobrie n. la orele 2 p. m. în școala gr.-cat. română.

Condițiuni de admisibilitate în școala centrală de agricultură dela Herăstrău (București). Pentru a fi înscriși la concursul de administrare în școala centrală de agricultură dela Herăstrău, candidații trebuie să îndeplinească următoarele condițiuni:

1. Să fie români sau naturalizați;
2. Să aibă 18 ani impliniți;
3. Să pozeadă diploma de absolvire a liceului;

4. Să trimită până la 1 Octomvrie cu cererile de înscriere, timbrate, la școala centrală de agricultură pentru bursele de Stat și solvențe (stipendii).

Cererile de înscriere trebuiesc însoțite de următoarele acte:

- a) Actul de naștere;
- b) Diploma de absolvire a liceului.

Pentru cei din străinătate trebuie tradusă în românește;

- c) Actul de vaccinare.

Cererile de înscriere vor indica adresele părinților sau tutorilor.

Concursul pentru admitere.

Înainte de începerea concursului, candidații vor fi examinați de medicul școlii, spre a se vedea dacă starea sănătății permite admiterea lor în școală.

Concursul se va ține în ziua de 2 Octomvrie 1913, la școala centrală de agricultură pentru bursele de Stat și solvenți.

Candidații vor fi examinați asupra următoarelor materii după programul liceelor: Matematici: Aritmetica rațională. Algebra, Geometria, Trigonometria.

Științele naturale: Fizica, Chimia, Zoologia, Botanica, Geologia.

Pentru ca un candidat să fie admis ca bursier, se cere ca la concursul de admitere să obție ca medie generală cel puțin 7, fără ca la nici una din materii nota să fie mai mică de 5.

Pentru solvenți (adecă cei ce plătesc ca să învețe se cere media generală 6, iar parțială minimum 5.

Candidații reușiți la concurs vor fi admiși bursieri în limita locurilor disponibile și în ordinea clasificăției. Solvenții asemenea.

Învățământul în școală.

Durata învățământului este de 4 ani, din cari 2^{1/2} ani studii teoretice cu aplicațiuni practice în școala centrală de agricultură dela Herăstrău și 1^{1/2} ani stagiu de practică agricolă în fermele model ale Statului.

Plata solvenților și a îmbrăcăminte.

Taxa de solvență se plătește prin anticipație, în două rate: 250 lei la intrarea în școală și 250 lei la 15 Februarie în fiecare an.

Costul îmbrăcăminte se plătește de către solvenți, și adică: 180 lei la intrarea în școală, 150 lei la începutul anului II școlar și 150 lei la trecerea în stagiu.

Taxa de solvență, se varsă direct la Stat, ca venit al școlii, iar costul îmbrăcăminte se consemnează la dispoziția ministrului.

Recepisele de vărsare la Stat a solvențelor, precum și acelea pentru costul îmbrăcăminte, se depun la termenele de plată mai sus fixate, direct la școală.

Dispozițiuni generale.

Neexecutarea în total s'au în parte a condițiunilor din prezenta publicațiune, precum și a dispozițiunilor, regulamentelor și instrucțiunilor speciale ale școlii și fermelor Statului, atrage după sine eliminarea elevilor din școală.

În caz de eliminări, sumele vărsate pe contul solvenței, cum și pentru îmbrăcăminte nu se vor mai restitui. Se vor restitui însă numai sumele pentru îmbrăcăminte, rămase neîntrebuințate.

Materialul pentru învățământ privește pe elevi.

Tren personal atăcat de tâlhari. Din Sătmar să anunță, că personalul Nr. 6241 ce-și făcea cursa dela Zelau spre Careii-mari a fost atăcat de niște tâlhari, dar mulțămită unei întâmplări norocoase, călătorilor afară de spaima cea mare alt rău nu li-s'a întâmplat.

Când trenul să apropia de comuna Bocșa-română, în urma signalului de alarmă a fost momentan oprit, și din un cupeu s'au ivit 5 oameni, mascați, cari au năvălit asupra publicului călător. Spre norocul călătorilor în tren se aflau și 2 jandarmi, la vederea cărora tâlharii au sărit din tren și au dispărut în tufișul unei păduri din apropierea drumului de fier. La sosirea în Careii mari unul dintre călători a predat jandarmeriei pălăria unui tâlhar pe care în învălmășeală și-a lăsat-o în tren.

Îndrăsneții tâlhari sunt urmăriți de jandarmi, până acuma nu li-a succes a da de urma lor.

MAI NOU.

Față de știrea tendențioasă, susținută de „Gazeta Transilvaniei“ din Brașov, suntem autorizați a declara, că Episcopul Mossu nu a întrevănit nici când la ministru, ca să oprească congresul învățătorilor la Cluj.

Partea Literară.

Lytton Bulwer.

Ultimele zile ale oraşului Pompei.

— Roman. —

In româneşte de: AUREL B. GAJIA.

(Continuare). (12)

— Oh! — oftă Apaecides, şi tăcu imediat, căci observă cum trecătorii se mirau de el. Erau curioşi ce conversaţii are acesta cu preotul zeiţei Isis.

— Aici nu putem vorbi — zise Apaecides creştinului — te însoţesc până la ţărnuţul râului şi acolo vom fi neconturbaţi.

Olinthus se învoi şi plecă spre râu. In calea lui abea făcea câte un semn trecătorilor, cari erau din clasa de jos. Cei cari îl înţelegeau erau creştinii şi înţelegeau schinteia sfântă a adevărilor lui Dumnezeu.

Nazarineanul ajunsese pe ţărnuţul Sornusului; Apaecides îl urma. Acesta era numai un răuleţ, dar cu toate acestea năile sfâşiau undele lui, iar templele şi casele din jurul lui se reoglindau în apa-i cristalină. Olinthus trecu pe o cărare, ce ducea la cea parte pîrte nişte arbori seculari şi umbroşi. Aici era locul de plimbare a locuitorilor din Pompei, mai ales în serile frumoase cu lună. De prezent nu era suflet de om pe acolo.

Olinthus se aşeză pe un scaun, să se odihnească.

— Cuprins-a pacea sufletul tău din seara când m'ai părăsit atât de repede? — întrebă Olinthus. — Te-a alinat profetia zeiţei Isis? Ai aflat pe Dumnezeu, pe care-l căutai cu atîta căldură şi sete?

— In faţa ta stă un om nefericit — zise tinărul preot al zeiţei Isis. — Eu am căutat după adevăr şi m'am nefericit, îmbrăcînd haina asta. Acum însă m'am cumîniţit şi acolo unde până acum credeam, că văd pe Dumnezeu, — azi văd un om de nimica. Am căzut în cursă şi razele credinţii adevărate nu mă pot mîntui. Nu ştiu ce să cred? Oare există zei, ori doar numai în-tîmplarea ne-a creat aici pe pămînt? Oare este vieaţă după moarte şi înviere?

Nazarineanul răspunse liniştit:

— Nu mă mir, că ai ajuns la convingerea asta. Înainte de asta cu optzeci de ani, omenimea nu ştia nimic sigur despre vieaţa de după moarte. Atunci s'a propovăduit o nouă lege, o nouă Evanghelie: cel ce are urechi de auzit să audă. Pentru cel ce are ochi să vadă, s'a deschis un nou paradis. Fi-t deci atent şi ascultă vorbele mele.

Nazarineanul vorbea convingător şi cu însufleţire. Vorbi despre patimile Mîntuitorului şi minunile Lui, despre învăţăturile, moartea, învierea şi înălţarea la cer a dulcelui Isus; spuse multe şi despre vieaţa de după moarte şi despre iubirea creştinească.

Olinthus observă, că vorbirea lui are mare influenţă asupra lui Apaecides şi-i zise:

— Vino cu mine în localitatea cea scundă, unde ne ţinem noi adunările şi rugăciunile noastre. Ascultă-ne cum ne rugăm şi ia parte şi tu la cuminecătura. Vino cu

mine din întunec la lumină, din stricăciune la vieaţa eternă. Vino cu mine tu miel al pierzării, vino să te conduc la turma lui Hristos.

Apaeides privi înlemnit la creştinul, ce povestea atîtea lucruri frumoase, de cari el nici idee nu avea. Învăţăturile, cari le auzise din gura lui Olinthus au prins rădăcini în sufletul lui, dorea să vadă o ceremonie a creştinilor, dar şi-a adus aminte de Arbaces şi îndată se învalui în haină.

Vorbirea sinceră a nazarineanului convinsese pe Apaecides, şi zise imediat:

— Vino! Merg cu tine!

Olinthus strinse cu căldură mîna preotului. Se duse pe ţărnuţul râului se aşezară în o barcă şi povestind s'au depărtat încetinel. Ajunseră de ceea parte a oraşului. Trecînd prin nişte uliţi strimte, se opriră la poarta unui edificiu mare. Au bătut la uşă ce se deschise la moment. Nici n'au intrat bine şi uşa s'a şi închis.

Trecînd prin o aţişambură tăcută ajunseră într'o odaie spaţioasă. Olinthus se opri pe prag şi zise bătînd la uşă: Pace voaui! Un glas se auzi din lăuntru: Pace, dar cui? şi cu cine? — Cu cei credincioşi, — zise Olinthus şi uşa se deschise. În lăuntru steteau cincisprezece—douăzeci bărbaţi. În faţa lui se afla crucifixul Mîntuitorului, făcut din lemn cu multă măiestrie.

Olinthus înainte de ce ar fi zis ceva, ingenunche în faţa crucifixului şi începu să se roage. Apoi s'a ridicat şi arătînd spre Apaecides zise cu glas sîrbătorec:

— Fraţilor! Nu vă speriaţi, că vedeţi în mijlocul nostru pe preotul zeiţei Isis. Până acum el orbeca între cei orbi, dar acum Spiritul sfînt s'a îndurat de el, şi voeşte să vadă, să auză şi să înţeleagă.

Implinească-i-se dorinţa, — răspuseră ceialalţi membrii ai adunării. Intre aceştia Apaecides recunoscă şi pe sclavul bogatului Diomed.

— Nu dorim să vorbeşti, nici să jori — zise Olinthus. — Ştim, că nu ne vei trada. E drept, că n'au adus încă lege împotriva noastră, dar mulţimea răutăcioasă, însetată după sîngele nostru, ne va cauza multe rele. De moarte n'avem frică. Ai venit în mijlocul nostru ca omul ce cată după adevăr şi vei rămînea între noi, ca cel ce s'a liniştit în conştiinţă, aflîndu-şi realizată dorinţa. Crucifixul acela e întreg idolul nostru, iar cutia de colo conţine întreg misterul credinţii ce o avem. Vino mai aproape Medo — zise sclavului — tu eşti singurul neliber între noi. Dar colo sus în cer, cei din urmă vor fi cei dintîiu; aşa să fie şi între noi. Desfă cutia. Ceteşte şi expică.

Bătrînul sclav ceti frumoasa vorbire de pe munte, plină de învăţături cuminte. Aceste adevăruri l'au impresionat mult pe Apaecides şi primele raze ale credinţii au prins rădăcini în sufletul său.

Medon abea termină vorbirea, când din pereţele contrar se deschise o uşă secretă şi în prag se ivi un bătrîn gîrbovit. Adunarea s'a ridicat salutînd respectuos pe bătrîn. Apaecides încă rămase surprins.

— Fiilor, Dumnezeu fie cu voi! — zise bătrînul binecuvîntîndu-i.

— Pîrinte! — începu Olinthus — tu care cu ochii tăi ai văzut minunile Mîntuitorului; tu, pe care Mîntuitorul te-a înviat din morţi, eşti martor ocular îndurării Lui, priveşte la acest străin venit în mijlocul

nostru, priveşte la acest miel pierdut, ce aflase turma ce o căuta.

— Iacă îl binecuvînt! — zise bătrînul, iar mulţimea se feri, făcîndu-i drum. Apaecides fără să-şi dea seamă, se apropie de el şi ingenunche în faţa lui. Bătrînul îşi puse mîinile pe tinărul din faţa lui şi îl binecuvîntă. În vreme ce buzele bătrînului începu să se mişte, privirea i-se îndreptă spre cer, iar lacrimile îi umplură ochii. Atari lacrimi varsă oamenii, cari îşi află plăcerea în mîntuirea sufletească a altora.

Inima tinărului deveni ca a unui băiat: curată şi nevinovată. Simţea chemarea lui Dumnezeu: „Veniţi la mine toţi cei obosiţi şi munciiţi şi eu vă voi uşora pe voi“.

(Va urma.)

Despre vieaţa curată. Îndreptar pentru tinerii culţi.

de

ANTONIU SZUSZAI.

Trad. de

EMIL TATAR.

(Continuare).

30. Capitolul păcătoşilor.

Pe oameni, în privinţa vieţii curate li putem grupa în trei clase. În clasa întâiu înşirăm pe acei norocoşi, cari şi-au păstrat fără nici o pată castitatea statului său, întrucît nu au vătîmat în mod grav, nici cu cugetul, nici cu pofta şi nici cu fapta, virtutea strălucitoare a curăţeniei.

Dacă tu, iubite cititorule, te poţi număra între aceştia, primeşte expresiunea omagiilor mele respectuoase. Şi dacă nu eşti chiar sfînt întreg, cel puţin se află în tine materia pentru omul sfînt. Precum poate deveni din omul sănătos un industriaş bun, un ofiţier sau învăţat, şi din tine, pe lângă o muncă serioasă, poate fi un om drept, sfînt. Adecă de jumătate sfînt eşti şi acum. Se poate, că asămănarea divină din tine să nu aibă trăsuri artistice, dar se pot observa în sufletul tău conturile capodoperei artistice. De ar da Dumnezeu să cunoşti şi să preţuieşti după cuviinţă starea ta bogată şi să fi şi de aici încolo cu cea mai mare grijă în păstrarea acestei comori.

În clasa a treia înşir pe aceia, cari au păcătuit, au călcat în picioare preceptul al şaselea alui Dumnezeu, au păcătuit în trecut păcătuiesc în prezent şi vor păcătui şi în viitor, mai adaugînd, că se simţesc bine în noroiul păcatului, ca broasca în mociară.

Acestora ce să le zic? Eu, zău acestora nu le zic nimic, precum nu m'am obicinuit să predic nici la anumite animale grohotitoare. La astfel de oameni sufletul e apăsător cu totul de trup, adecă aşa trăiesc, ca şi când nici nu ar avea suflet. Apoi „animalis homo non percipit ea, que Spiritus Dei sunt“.

Omuleţ legat de patimile trupului nu poate înţelege lucrurile sufleteşti. E aproape de desperat starea acestora. Cunosce din prax mea pastorală, ce însemnează aceea, cînd un om, care în decurs de ani de zile a suferit dureri mari, deodată se simte bine, deşi ranele nu s'au vindecat. Aceasta e starea de înţepenire, după care urmează în timp scurt

și necondiționat moartea. Într-o astfel de stare se află sclavii senzualismului, cari se simțesc bine în noroiu. Până au suferit de muștrările conștiinței, a mai fost cel puțin nădejde de întoarcere, acum trebuie să punem speranța de o parte, de nu cumva va face cu ei vre-o minune, îndurarea lui Dumnezeu. Dacă îmi citește cartea vreun astfel de păcătos, îl rog numai de atâta: să zică în fiecare zi, o Născătoare de Dumnezeu, o singură Născătoare de Dumnezeu, către Mama curățeniei. Poate să-ți cerșască dela Fiul său cel sfânt, aceea minune sufletească... Judecând omeneste, ești fiul pierzării, în răutatea ta învechită. Dar mama aceea bună, a stat acolo la poala crucii, a văzut, a simțit cât de scump a răscumpărat Fiul său iubit omenimea păcătoasă, poate inima dureroasă de mamă, care știe iubi mai tare decât toate inimile, să se mai îndure și spre tine...

Cine se ține de clasa a doua? Păcătoși, cari au păcătuit, poate au păcătuit mult, dar ar vrea să se scape de păcate, ca de o sarcină grozavă. Aceștia le zic, nu desperați, oricât de multe păcate ați avea.

Îți mai aduci aminte de istoria sârmanului Iob? Într-adevăr e tristă istoria aceasta. Om fruntaș, avut și puternic ca un rege. Dar dacă a experiat cineva, de bună samă, că Iob a trebuit să experieze cât e de caprițioasă madame Fortuna. E aproape fără păreche căderea lui Iob dela înălțimile norocului și a bunăstării, în adâncul nefericirii și mizeriei.

Una după alta își pierde averea, dintr'un bogat vestit, ajunge un sârman cerșitor. Își pierde copiii în modul cel mai tragic, chiar în mijlocul veseliei. Ce i-a mai rămas de pierdut? A mai avut încă o comoară, despre care cei mai mulți oameni numai atunci iau cunoștință, când deja au pierdut-o, i-a mai rămas încă sănătatea. Iob și-o pierde și aceasta. Boala sa îngrozitoare îl duce pe groapa de gunoiu. Iob ce zace pe gunoiu își curăță viermii de pe rane cu bucăți de hârburi e chipul mizeriei omeneste. Mizeria extremă, fără ajutor și mângâiere omenească — acesta e Iob. Se ferește de el și soția și prietini lui. El însuși se îngrozește de sine.

Eu așa socotesc, că Iob e chipul omului păcătos.

Până când nu ai cunoscut păcatul ai fost om fruntaș și avut. Dumnezeu cel nemărginit te-a primit de fiul său. Fiul lui Dumnezeu! Este oare vreo demnitate mai mare decât aceasta? Ai trăit ani întregi în statul grației. Faptele tale bune, mici sau mari, ți-au meritat comoară, comoara raiului. Cu un cuvânt ai fost foarte bogat. Păcatul necurăției te-a despoiat de demnitatea de a fi Fiul lui Dumnezeu, ți-a răpit meritul faptelor bune. Celce a căzut în păcatele groaznice ale necredinței, ale tradării de patrie, nu mai are ce aștepta răsplătă pentru meritele de mai înainte. Când te-ai aruncat în brațele păcatului, ai întors spatelul lui Dumnezeu, ai devenit infidel față de Domnul suprem și prin aceasta ți-ai lăpădat toate meritele vieții plăcute lui Dumnezeu, de mai înainte. O singură rană e deajuns, ca să fi fiul morții. Pe tine însă nu este o rană, nici zece, nici o sută, ci sunt atâtea răni mortale, încât însuși nu le mai ști numărul. Ești o jertfă nefericită, rănită de moarte, un adevărat Iob, dar nu un Iob, ce suferă nevinovat. În mijlocul mizeriei grozave,

marele suferind al Arabiei s'a putut mângâia cu aceea: sufer ca nevinovat, Dumnezeu îmi pune numai la probă paciința. Dar tu ești lipsit de această mângâiere. Tu ai minți, atunci când ai zice: sufer ca inocent, căci doar însuși ai voit păcatul, care te-a tras în nefericire. Tu însuși ești cauza, că ți-ai pierdut grația sfințitoare, câștigată prin sf. botez, tu ești de vină, că ești fiul mănii lui Dumnezeu. Insuși ești de vină, că ți-ai ruinat sănătatea, că ți-ai pierdut cinstea, înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor. Și acum despoiat, plin de răni, stai pe groapa de gunoiu a păcatelor tale, îngreșându-te de tine însuși. Mai este pentru tine speranță?

Mi-ar plăcea să saltez de bucurie, că credința creștină mă îndreptățește la un răspuns atât de favorabil: este, da, mai este pentru tine nădejde de mântuire.

Pricepătorul cunoaște și valoarea diamantului, ce zace în tină. Expertul divin, cunoaște și sub murdăria păcatului geniul artei sale creatoare, sufletul, pe care a strălucit oarecând sângele scump a lui Isus Hristos. Dumnezeu nu judecă după mintea scurtă a oamenilor, ci după mărimea sa.

Dumnezeu e mare, e mare în toate privințele. E nemărginit în puterea Sa, în înțelepciunea Sa și nemărginit în îndurarea Sa. Îndurarea nemărginită însă nu și-o poate manifesta, decât față de păcătoși, păcătoși mari. Anghira speranței tale, pune-o în îndurarea infinită alui Dumnezeu.

Îndurarea aceasta l-a îndemnat pe Dumnezeu, ca să vestească lumii prin profetul său încă în legea veche, că: „Nu voiesc moartea, osânda păcătosului“. Omul cu mintea mărginită, care nu poate cuprinde îndurarea lui Dumnezeu, s'a putut încă îndoi, că oare celce a călcat în picioare legea lui Dumnezeu, mai poate spera la îndurare. Acest dubiu, astăzi e imposibil.

De când apostolul iubirii a scris în sf. Scriptură acel testimoniu despre îndurarea lui Dumnezeu, că: „Așa a iubit Dumnezeu lumea, încât pe unul născut Fiul său, l-a dat pentru dânsa“, de atunci omul nu mai are drept de a se îndoi. Ori și cât de negre, ori și cât de mari să-ți fie păcatele, îndurarea lui Dumnezeu, e mai mare decât păcatele tale.

Ai fost Vinerea Mare la biserică?

Vinerea Mare e ziua mare a păcătoșilor și totodată și alui Dumnezeu. În Vinerea Mare s'a unit Dumnezeu cu omenimea păcătoasă. În Vinerea Mare preotul ia crucea în mâni, se întoarce către popor și de trei ori cu voce din ce în ce tot mai ridicată, cântă: „Ecce lignum crucis, in quo salus mundi pependit... Iată lemnul crucii, pe care a atârnat mântuirea lumii!“ Adună laolaltă toată puterea dramatică, excugetată de mintea, de inima omenească, dar nici când nu va ieși o scenă dramatică, ca cea de mai sus. Dumnezeu însuși a predat această dramă, întru a cărei amintire e scena din Vinerea mare și a predat această dramă atât de sublim, încât cerul și pământul s'a mișcat de puterea ei. La scena aceasta Dumnezeu e mișcat spre milă, păcătosul spre penitență.

(Va urma).

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:

„Administrație bisericească“. — Cartea aceasta e o colecțiune bogată de legi, ordinațiuni, normative, adunate laolaltă în ordine sistematică, din actele sinoadelor provinciale și a sinoadelor diecezane din toate patru diecezele noastre, din circularele ce servesc ca normative în toate patru diecezele aparținătoare Provinciei noastre metropolitane, din legile pol. biser. sel. Cartea aceasta de mare folos Preasfințitii noștri Arhiepiscopului nostru Cler. *Circularul metropolitan* di 26 Martie 1912 Nr. 10230—1911 zice între altele: „Foarte puține vor fi afacerile bisericești și școlastice, referitor la cari nu dă înviațiunile de lipsă cartea aceasta, lucrată cu multă sirguintă, fiind cu luare aminte la toate izvoarele, din cari pot să se cunoască felurii rami ai administrațiunii bisericești din provincia noastră. De aceea o și recomandăm Veneratului Cler arhidiecezan pe lângă observațiunea, că ea se poate procura și din banii bisericilor“. — *Ilustritatea Sa Dr. Vasile Hossu* noul episcop al Gherlei zice: „De cartea aceasta în adevăr a fost lipsă, și aparițiunea ei aievea împlinește o lacună. Fără de acest op nici nu se poate închipui un oficiu parohial ori protopopesc“. — *Ilustritatea Sa Dr. Dem. Radu* Episcopul Orăzii-mari a dispus ca cartea aceasta să se procure pentru toate oficiile parohiale din Dieceza Sa. — Ca cartea aceasta de mare folos, și de un conținut vast de XVI+763 pagini în 8°, mare, să o poată procura și preoții cu dotațiune mai slabă, prețul unui exemplar legat în pânză s'a redus dela 12 cor. la opt (8) coroane + 76 fileri porto postal; iar al unui exemplar legat în piele dela 15 coroane s'a redus la 11 cor. + 76 fileri porto postal. — Se poate procura dela autor: Ioan Genț, protopop gr.-cat. în Oradea-mare—Nagyvárad, Sztaroveszky-utca nr. 6, precum și dela librăria seminarială arhidiecezană din Blaj.

Trei cărți literare noi. 1. Gheorghe Stoica: „*Alte vremuri*“. Prețul 2 cor. În acest volum, care este al treilea în „Biblioteca scriitorilor dela noi“, ce apare sub auspiciile Asociațiunii, se zugrăvesc înduioșătoare scene într-o limbă curată românească. Volumul are peste 300 de pagini și e deopotrivă de interesant dela început până la sfârșit.

2. Stefan Lázár — Al. Ciura: „*Floarea Betuliei*“. Prețul cor, 180. Un splendid roman din epoca asiro-babiloniană zugrăvind sfâșietoarea tragedie a temutului Holofern, care pornește să cucerească lumea. Nimeni nu i-se poate opune, căci brațul lui dărâmă tot, numai frumoasa și fermecătoarea ovreică: Iudita — Floarea Betuliei — îl supune cu dragostea sa, ca apoi să-i taie capul și să-și scape neamul de peire.

3. Horia P. Petrescu: „*Văduvioara*“. Prețul 1 cor. E la noi în Ardeal întâia colecție de monoloage pe cari diletanții le pot preda cu succes și spre mulțămirea publicului, la serate teatrale. Fiecare monolog e

plin de spirit și de vervă și autorul a umplut cu acest volum de monoloage un mare gol în literatura noastră dramatică.

*

Toate aceste trei cărți noi au apărut în editura „Librăriei S. Bornemisa“ din Orăștie și se pot procura pentru suma de K. 4'80.

Se află de vânzare.

Portretul Escelenției Sale **Dr. Y. Mihályi** arhiep. și metropolit de Alba-Iulia și Făgăraș, — în mărime 32/48 cm. costă fco. — **1.10** cor.

Esecuție foarte frumoasă.

Se află de vânzare la **Librăria Seminarială**.

Proprietar, editor: **Vasile Moldovan**.
Redactor responsabil: **Augustin Gruția**.

AVIZ.

Se vinde în săptămâna aceasta — din pricina strămutării de locuință — o trăsură, o căruță, hamuri și mobiliatura din chiliile de locuit. — **Informații dă Redacția.**

(54) 1—2

34379/1913.

III.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi m. kir. pénzügy-gazgatóság közhírré teszi, hogy Alsófehér vármegye balázsfalvi járásban fekvő Balázsfalva és Kisbalázsfalva községekből alakított beszedési közterületén fizetendő boritaladó és husfogasztási adó beszedési jogát az 1914. évi január hó 1. napjától 1914. évi december hó végéig terjedő időre, esetleg a felmondás fenntartásával az 1915. és 1916. évekre is, nyilvános árverés útján haszonbérbe adja.

Az árverés a pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében 1913. évi október hó 14. napján délelőtti 10 órakor fog megtartatni.

A kikiáltási ár évenként
a bor-italadó fejében . . . 5595 K 80 f.
a husfogasztási adó fejében 3924 K. 65 f.
összesen 9520 K. 45 f.

Az árverésen részt venni kívánók kötelesek bánatpánzúll a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy államkötvényekben, vagy számitásba vehető egyéb értékpapírokkal letenni.

Írásbeli ajánlatok szintén elfogadhatók, de ezek is bánatpénzzel látandók el.

Az árverés a pénzügyi hatóság jóváhagyásának tartásával történik.

A többi részletes bérleti feltételek a pénzügyigazgatóságnál és a kerületbeli pénzügyöri bitosságoknál megtekinthetők.

Concurs.

Pentru completarea postului de *învățător* devenit vacant prin abdicare — la școala comună din *Vesztény* cu limba de propunere română și cu trei puteri didactice prin aceasta se escrie concurs.

Dotățiuni:

1. Din fondul școlar al fostului reg. român I de graniță 648 cor.
2. Din cassa alodială a comunei 148 cor.
3. Ajutor de stat.
4. Locuință în edificiul școlii
5. 1/2 din grădina de lângă școală

Preferință vor avea cei cu evlificație mai bună și capabili a conduce și instrua corul elevilor.

Reflectanții să-și înainteze rugărilor ajustate cu documente originale s'au legalizate prin notar public, cel mult în 15 zile socotit dela data de mai jos, la adresa scrisurii prezident.

Vesztény la 2 Octomvrie n. 1913.

Șcaunul școlar comună:

Ion Papiu m. p.
prezident.

(52) 2—3

Institut de asigurare ardelean

„**Transsylvania**“

SIBIU

Strada Cisnădiei 1—5. Edificiile proprii.

recomandă

Asigurări împotriva focului
pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. în condiții avantajoase și cu premii ieftine.

Asigurări pe viață

(pentru preoți și învățători confesionali romani gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu termin fix, cu plăti simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre și asig. peșorale pe spese de înmormântare. Mai departe contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig. p. pagube la apaducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la
sinea anului 1912 K. 5,456,645-67
Capitale asigurate pe viață achitate 5,458,689-48
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1912 } foc „ 183.667,241—
} viață „ 11.740,710—
Fonduri de întemeiere și de rezervă . . . cor. 2.603,400—

Prospecte și informații se dau gratuit în birourile Direcțiunii și la toți agenții.

Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile în serviciul institutului.

19. 73 - ?

A APARUT și se află de vânzare la Librăria Seminarială din Blaj:

ANTOLOGION SAU MINEIUL,

carele cuprinde în sine slujbele dumnezeștilor sârbători, ale Născătoarei de Dumnezeu și ale sfinților preste an după rânduiala bisericii răsăritului de legea grecească,

TOMUL I. legat în piele, cu copcii face 32 cor.

„ II. III. legat în piele, cu copcii face 78 cor.

Toate trei tomurile legate în 2 volume în piele și cu copcii fac 110 cor. — Toate trei tomurile legate în 2 volume cu călcăiu de piele fac 100 cor.

A apărut

Apostolul

sau Faptele și Epistolele sf. Apostoli f° 4.

Prețul leg. în piele 22 cor. leg. în lux face 44 coroane.